

॥१४॥१५॥ सानुगमात्मानं स्त्रीकृतं स्त्रीरूपंकृतंदृष्ट्वा ॥ आत्मानंतथागतं तथावस्थांप्राप्तमात्मानंदृष्ट्वा इदमुत्तरान्वयि ॥१६॥ तच्च आत्मनस्तादृशावस्थाप्राप्तिरूपमुपापतेः कर्म
तदिच्छावशप्राप्तं ज्ञात्वा ॥१७॥१८॥१९॥ पुरुषत्वमृते तद्विना ॥ प्रत्याख्यातः पुरुषत्वप्राप्तेरिति शेषः ॥२०॥ नचजग्राहस्त्रीभूतइति पाठे गुरुवैषम्यमार्थं ॥ अन्यं वरं पुंस्त्वातिरि
क्तं वरं नजग्राह ॥ अन्यद्वाक्यमिति पाठे पुंस्त्वातिरिक्तवरदातृवाक्यं नजग्राहेत्यर्थः ॥२१॥ सर्वेणैवांतरात्मना मनोबुद्ध्यभिमानलक्षणेन सर्वेणांतःकरणेन प्रणिपत्य साष्टांगं प्र

यच्च किंचन तत्सर्वेनारीसंज्ञं बभूव ह ॥ एतस्मिन्नंतरे राजा स इलः कर्दमात्मजः ॥१४॥ निघ्नन्मृगसहस्राणि तं देशमुपचक्रमे ॥ सदृष्ट्वा
स्त्रीकृतं सर्वे स व्यालमृगपक्षिणं ॥१५॥ आत्मानं स्त्रीकृतं चैव सानुगं रघुनंदन ॥ तस्य दुःखं महत्त्वा सीदृष्ट्वा आत्मानं तथागतं ॥१६॥ उमा
पतेश्वतत्कर्म ज्ञात्वा त्रासमुपागमत् ॥ ततो देवं महात्मानं शितिकंठं कपर्दिनं ॥१७॥ जगाम शरणं राजा स भृत्यबलवाहनः ॥ ततः प्रहस्य
वरदः सहदेव्यामहेश्वरः ॥१८॥ प्रजापति सुतं वाक्यमुवाच वरदः स्वयं ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ राजर्षे कर्दमेय महाबल ॥१९॥ पुरुषत्वमृते सौ
म्यवरं वरय सुव्रत ॥ ततः सराजा शोकार्तः प्रत्याख्यातो महात्मना ॥२०॥ स्त्रीभूतो सौ न जग्राह वरमन्यं सुरोत्तमात् ॥ ततः शोकेन महता
शैलराज सुतानृपः ॥२१॥ प्रणिपत्य उमां देवीं सर्वेणैवांतरात्मना ॥ ईशे वराणां वरं दे लोकानां मसि भामिनि ॥२२॥ अमोघदर्शने दे
वि भज सौम्येन चक्षुषा ॥ लुप्तं तस्य राजर्षेर्विज्ञाय हरसन्निधौ ॥२३॥ प्रत्युवाच शुभं वाक्यं देवी रुद्रस्य संमता ॥ अर्धस्य देवो वरदो
वरार्धस्य तव ह्यहं ॥२४॥ तस्मादर्धं गृहाण त्वं स्त्रीपुंसो र्यावदिच्छसि ॥ तदद्भुततरं श्रुत्वा देव्या वरमनुत्तमं ॥२५॥ संप्रहृष्टमना भूत्वा
राजा वाक्यमथाब्रवीत् ॥ यदि देवि प्रसन्ना मे रूपेणा प्रतिमा भुवि ॥२६॥

णिपत्येत्यर्थः ॥ वराणामीशे अतएव लोकानां वरं दे त्वं भामिनी असि
॥२२॥ अतोऽमोघेत्यादि सौम्येन चक्षुषाऽनुग्रहचक्षुषा मां भजानुग्रहाण ॥२३॥२४॥ स्त्रीपुंसोः समासां ताभाव आर्षः ॥ स्त्रीपुंसयोरावयोः सकाशाद्वरमिच्छसीति शेषः ॥ तत्र वरदो देवोऽर्धस्य वरस्य दाता वरार्धस्याहं दात्री तस्माद्यावदिच्छसि तदर्धं मत्तो गृहाण ॥२५॥२६॥